

Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület

„A zene mindenkié! De hogyan tehetjük azzá?”
Kodály Zoltán

Tehetséggondozás Kodály szellemében – nemzeti örökségünk, a kodályi zenepedagógia

szó mi szó mi szó mi szó

Ten - te, ten - te, ten-te ba-ba, ten-te.

Ádám Jenő – Kodály Zoltán: Énekes könyv (részlet)

Rendhagyó, digitális művészetpedagógiai oktatócsomag
Budapest, 2021

Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület

AJÁNLÁS

Az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség Jó Megőrzési Gyakorlatok Regiszterébe 2016-ban, éppen 5 évvel ezelőtt került bejegyzésre *A népzenei örökség Kodály koncepció szerinti megőrzése* címmel a kodályi zenepedagógia. Vártuk a híreket Etiópiából, Addisz-Abebaból, ahol az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség Kormányközi Bizottsága ülésezett. Öröm volt, amikor december 2-án jött hír: a Kodály-módszer elfogadást nyert.

Nem kellett sokat várni, hogy 2017. január 1-én elkezdődjön a Kodály Zoltánra emlékező év születésének 135 és halálának 50 éves évfordulója alkalmából. Az UNESCO főigazgatója, Irina Bokova által aláírt jegyzékre vételt megerősítő dokumentumot Balog Zoltán EMMI miniszterrel együtt adtuk át a Kodály-i gondolatot nemzetközi szinten is terjesztő kecskeméti Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézetet képviselő Ittész Mihálynak, a Magyar Kodály Társaság elnökének. Az ünnepélyes átadásra a Budapest

Psalmus Humanus

Művészetpedagógiai Egyesület

Music Centerben, szeptember 18-án, a mindennapos éneklés témájában rendezett konferencián került sor.

Kodály szavaival: „A zene múlhatatlan része az emberi műveltségnek. Akiben ez nincs, annak műveltsége tökéletlen. Zene nélkül nincsen teljes ember. Így hát magától értetődő, hogy a zenét be kell kapcsolni az iskolai tárgyak közé. Nélkülözhetetlen.”

Nemcsak kötelességemnek éreztem, hanem a legfontosabb programok körébe soroltam azokat az alkalmakat, amikor a zene, az éneklés egyéni- és közösségformáló erejéről beszélhettem, írhattam, hiszen soha nem volt aktuálisabb Kodály Zoltán intése, mint ma: „Mechanizálódó korunk olyan úton halad, amelynek végén az ember géppé válik. Ettől csak az ének szelleme véd meg.”

A Kodály koncepció népszerűsítésére rendhagyó digitális, művészetpedagógiai oktatócsomag készült három különböző korosztálynak ajánlva *Tehetséggondozás Kodály szellemében — nemzeti örökségünk a kodályi zene-pedagógia* címmel. A kezünkben lévő munka követendő eszközöket és megoldásokat ajánl szakembereknek és érdeklődő laikusoknak egyaránt a Kodály koncepció felvirágztatásához.

Budapest, 2021. szeptember 27.

Dr. Réthelyi Miklós
az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság
elnöke

Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület

AJÁNLÁS a Tehetséggondozás Kodály szellemében című rendhagyó digitális oktatócsomag használói számára

A Szellemi Kulturális Örökség Kormányközi Bizottsága 2016 decemberében Etiópia fővárosában tartott ülésén *A népzenei örökség Kodály koncepció szerinti megőrzését* felvette a szellemi kulturális örökség megőrzéséért létrejött egyezmény céljait legjobban tükröző programok, projektek nyilvántartásába, azaz a szellemi kulturális örökség jó megőrzési gyakorlatok regiszterébe.

A Bizottsági ülésen a magyar küldöttség tagjaként személyesen meg tapasztalhattam azt a köz- és elismertséget, melyet Kodály Zoltán neve és munkássága jelentett a közel 200 országot képviselő többszáz küldött számára. Többen kérés nélkül, támogatólag szóltak hozzá felterjesztés tárgyalásához. Beszámoltak a Kodály-módszer alkalmazásáról, és hasznosságáról a saját országuk gyakorlatában.

Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület

Ez a közvetlen tapasztalat fontos visszaigazolás volt számunkra arról, hogy az UNESCO felterjesztés gondolata és megvalósítása nemcsak Magyarország számára fontos, hanem a módszer nemzetközi elismertségét és láthatóvá tételét is nagymértékben elősegíti.

Ugyanakkor már az első lépések megtételekor nem titkolt szándékunk volt, hogy az UNESCO regiszterébe történő bejegyzéssel a kodályi zene-pedagógiai koncepció magyarországi láthatóságát, jelentőségének tudatosítását, alkalmazásának újbóli felvirágoztatását is ösztönözzük.

Úgy vélem, minden olyan gyakorlati lépés, megvalósuló program, amely a kodályi zene-pedagógiai eszmék szellemében született, fontos és támogandó lépés ezen célok megvalósítása érdekében.

Ezért is üdvözlendő az a kezdeményezés, amely széles körben, digitális formában teszi közzé a *Tehetséggondozás Kodály szellemében – nemzeti örökségünk a kodályi zene-pedagógia* című oktatócsomagot, amely segítségével lehet minden pedagógusnak, szakembernek, aki felelősen ápolja a zenei hagyományt.

2021. október 7.

Dr. Csonka-Takács Eszter
igazgató
Szellemi Kulturális Örökség Igazgatóság
Szabadtéri Néprajzi Múzeum

Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület

**Kodály Zoltán zenepedagógiai örökségét ismerd meg,
legyél rá büszke és add tovább a gyermekeknek, hogy segítse a
„boldog, harmonikus gyermek, versenyképes tudás”
ideális cél elérését, minél hatékonyabban és minél szélesebb körben!**

Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület

Rendhagyó, digitális művészetpedagógiai oktatócsomag

három különböző korosztálynak ajánlva:
középiskolai tanulóknak,
felsőfokú oktatásban résztvevő hallgatóknak és
pedagógusoknak
(óvónőknek, tanítóknak, ének-zene tanároknak
és gyógypedagógusoknak)

„Kodály pedagógiai elképzelései nem az ének-zene módszertani kérdéseiből indultak ki, hanem egy átfogóbb, magasabb cél, a magyarság kulturális felemelkedésének, a társadalom megújulásának útját keresve fordult érdeklődése a pedagógia felé”

TURMEZEYNÉ HELLER ERIKA

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító –
és Óvóképző karának docense, karvezető

„A tehetségsegítés emberöltőnyi léptékű feladat.”

DR. BALOGH LÁSZLÓ

a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetségének
(MATEHETSZ) elnöke

Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület

TARTALOM

BEVEZETÉS

I. A KECSKEMÉTI PÉLDA

Kodály Zoltán és a Kecskeméti Ének-Zenei Általános Iskola

„Így kívántam, ezt akartam.” Kecskemét, 1958. június 10.

Kodály Zoltán bejegyzéséből az iskola vendégkönyvében

*„...egy, még soha nem volt iskolatípus,
az ének-zenei általános iskola létrejötte,
egy világraszóló siker születése”*

Friss Gábor Budapest, 1980.

– a fejezet középiskolai tanulóknak ajánlva

- a.) Kodály Zoltánt Kecskemét város a díszpolgárává választja
– 1947. december 16.
- b.) A Bartók Béla Szövetség Pünkösdi Zenei Ünnepei
– Kecskemét – 1949. június hó.
- c.) Nemesszeghy Márta (1923–1973) iskolaalapító igazgatónő 1972-ben,
a Kodály Iskola gimnáziumi tanulói előtt elhangzott előadása
- d.) Időutazás a 20. század elején a Kárpát-medencében, Magyarországon:
rövid betekintés korabeli fotók/fotográfiák segítségével Kodály Zoltán
és Bartók Béla népdalgyűjtő körútjára

II. Ének-zenei általános iskolák, ének-zene tagozatos általános iskolák, énekórák helye a hazai közoktatásban – fényben és árnyékban

Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület

III. Művészetpedagógiai kísérlet az ezredfordulón

Védnök: Falvai Sándor, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem rektora

IV. A Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület megalapítása, 2002. A civil szervezet tevékenységének fő céljaként fogalmazta meg

„Kodály Zoltán zenepedagógiai hagyományának ápolását és a közoktatásban való hasznosításának elősegítését.”

V. PSALMUS HUMANUS NAPOK – 2004. március 6-7.

– **felsőfokú oktatásban részt vevő hallgatóknak ajánlva**

Országos Művészeti Nevelési Konferencia –

Integrált művészeti nevelés az iskolában és a családban

VI. TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMÉBEN – tanár-továbbképzési program

– **óvónői, tanítói, ének- zenetanári és gyógypedagógusi
végzettséggel rendelkező pedagógusoknak ajánlva**

a.) A 2010-ben elindított 30 órás, akkreditált tanár-továbbképzési program elméletben és a gyakorlatban való bemutatása.

b.) Válogatás a 2020. március 6-8 között tartott továbbképzést követően *a résztvevők által kötelezően elkészített ADAPTÁCIÓS TERVEKBŐL.*

A tanár-továbbképzést a HANGRÓL HANGRA...AZ IFJÚSÁGI KÓRUS ÉNEKLÉSÉRT program keretében a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület és a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – KÓTA közös szervezésében tartottuk.

Psalmus Humanus

Művészetpedagógiai Egyesület

A képzés helyszíne (mint a korábbi években is) az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Művészetközvetítő és Zenei Intézet (korábbi nevén: Zenei Tanszék) volt.

Cím: 1088 Budapest, Múzeum krt. 4/F.

Támogató: Emberi Erőforrások Minisztériuma.

- c.) A „*Tehetséggondozás Kodály szellemében*” címmel tartott tanár továbbképzésünk szakmai tapasztalatainak az Oktatási Hivatalhoz kötelezően beküldött összegezése 2021. március 8-i keltezéssel.

VII . Kodály Zoltán zenepedagógiai örökségének időszerűsége a 21. század globalizálódó világában

- a.) A Psalmus Humanus integrált művészetpedagógiai program, mint az UNESCO Alapokmányában foglalt célok egyike:
a nevelésügy, a kultúra és a tudomány szimbiózisa
- b.) Modellértékű programok dokumentált eredményeinek bemutatása
- c.) Életminőség és a kodályi zenepedagógia

VIII. Egyesületünk megjelent publikációi 1998–2021 között

- a.) Válogatás Nemeszeghy Márta iskolaalapító igazgatónő 1950–1973 között megjelent írásaiból – bővebben az I. fejezetben
- b.) Egyesületünk megjelent publikációi 1998–2021 között

Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület

**Az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség
Jó Megőrzési Gyakorlatok Regiszterébe
2016-ban, éppen 5 évvel ezelőtt került
bejegyzésre a kodályi zenepedagógia**

**Safeguarding of the folk music heritage by
the Kodály concept inscribed on the
Register of Good Safeguarding Practices**

A Hungarikum Bizottság 2017. március 21. napján – a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény 12.§ (2) alapján – hungarikummá nyilvánította a Kodály-módszer elnevezésű értéket, mivel az felkerült az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség Jó Megőrzési Gyakorlatok Jegyzékébe (<https://ich.unesco.org/en/BSP/safeguarding-of-the-folk-music-heritage-by-the-kodaly-concept-01177>).

<https://www.youtube.com/watch?v=PxWRPs2ns9Y>

Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület

A hungarikum rövid bemutatása

Kodály Zoltán zenepedagógia koncepciója a magyar népzenei hagyományra épül, és annak az eszménynek jegyében fogalmazódott meg, hogy a magyar gyermek leginkább saját hazája népzenejének, saját „zenei anyanyelvének” megismeréséből kiindulva juthat el a magasrendű európai műzene elsajátításához, s válhat mindenre nyitott gyermekből zeneileg is művelt felnőtté.

A kodályi elvekre épülő rendszeres zenei oktatás – különös tekintettel arra, ha komolyan vesszük a zeneszerző-zenepedagógus eredeti szándékát, a mindennapos énekóra bevezetését – egyszerre fejleszti a gyermek intellektusát, a dalhoz társuló tánc révén mozgását, illetve stílárís sokfeliségének köszönhetően kulturális látókörét, s tanít meg a közösséggel-társakkal való szoros együttműködésre. Kodály zenepedagógiai koncepciója tehát messzemenően túlmutat a szűkebben vett zeneoktatás területén: össztársadalmi hatása a ma Magyarországon éppoly páratlanul jelentős, mint születése (az 1930-as évek), illetve kibontakozása (1950-es, 1960-as évek) idején.

**Bővebben:
Hungarikumok Gyűjteménye – Magyar Értéktár
Kodály-módszer**

Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület

„A zene mindenkié! De hogyan tehetjük azzá?”
Kodály Zoltán

IMPRESSZUM

Szerkesztette:

K. Udvari Katalin
gordonka- és szolfézstanár,
a Psalmus Humanus Művészetpedagógia Egyesület alapító elnöke,
a MMA Művészetelméleti Tagozatának
Művészetpedagógusi különdíjasa

Szakértő:

Dr. Bodnár Gábor
DLA egyetemi tanár, intézetigazgató,
ELTE BTK Művészetközvetítő és Zenei Intézet

Szerzők:

a Psalmus Humanus Művészetpedagógia Egyesület tagjai

Rendhagyó, művészetpedagógia oktatócsomagunk 2021. december 1-től
a **www.tehetseggondozaskodaly-psalmus.hu** honlapon érhető el.

A kiadvány megjelenését támogatta: **MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA**

Embléma: Simon András grafikus • Fotó: Gadányi György • Tipográfia: Dobó Nándor